

Advies van de Informele Gemeenschappelijke Adviescommissie Waardlanden

Onderwerp : Advies op Jaarrekening 2024 en begroting 2026
Waardlanden
Datum : 26 mei 2025
Behandelend ambtenaar : Marien Jongkind

Beste leden van de raad,

Begin dit jaar is in afstemming met de presidia en of gemeenteraden besloten om als pilot een informele gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen vanuit de deelnemende gemeenteraden voor de gemeenschappelijke regeling Waardlanden.

De informele gemeenschappelijke adviescommissie Waardlanden (hierna: adviescommissie) wordt gevormd door twee (burger) raadsleden per deelnemende gemeente en wordt ondersteund vanuit de gezamenlijke griffies.

Hierbij ontvangt u het advies van de adviescommissie op de conceptjaarrekening 2024 en de conceptbegroting 2026 van Waardlanden. Gekeken is naar de (technische) kwaliteit van de stukken, met aandacht voor aspecten als risico's, toegankelijkheid, financiële onderbouwing en de mogelijkheden voor sturing door de gemeenteraden.

Het is aan de individuele gemeenteraden om te bepalen op welke wijze dit advies wordt meegenomen en meegewogen bij de behandeling van de zienswijzevoorstellen (die vanuit de colleges worden aangeboden) in de lokale gemeenteraden.

Jaarrekening 2024

Constateringen

Vanuit de adviescommissie zijn er de volgende constateringen bij de Jaarrekening 2024:

- De informatievoorziening (in algemene zin) vanuit directie en bestuur aan de gemeenteraden wordt als tijdig en proactief beoordeeld.
- De leesbaarheid van de jaarrekening is groot en er sprake van een heldere lay-out en opmaak.
- Er is sprake van consistentie van informatie in de jaarrekening en eerder verstrekte (mondelinge) informatie.
- De commissie ziet positieve ontwikkelingen in het versterken van de interne beheersing en de bedrijfsvoering van Waardlanden. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat bepaalde werkzaamheden zijn blijven liggen. Het is van belang dat hier structureel zicht op blijft, zodat de ingezette verbeteringen ook daadwerkelijk worden afgerond en geborgd.
- Hoewel de begroting op een laat moment is gewijzigd is deze gewijzigde begroting wel gerealiseerd. Dit wordt gezien als een belangrijk signaal dat er meer interne beheersing is.

Adviezen en suggesties

- De sturingsinformatie (onder andere resultaten per gemeente van diftar) is nog beperkt mede door een gebrek aan data. Geadviseerd wordt om aan het bestuur / Waardlanden mee te geven om de sturingsinformatie in de komende planning & control producten verder door te ontwikkelen waarbij tevens benchmarkgegevens worden opgenomen.
- Op een aantal grote afwijkingen / mutaties (onder andere stijging voorziening groot onderhoud en grondwaardering) wordt een duidelijke toelichting gemist.

Geadviseerd wordt om aan het bestuur / Waardlanden te verzoeken om hier in de komende planning & control producten wel in te voorzien.

- Naar het oordeel van de adviescommissie ontbreken duidelijke kaders voor de vorming en onttrekkingen van reserves en voorzieningen. Geadviseerd wordt om aan het bestuur / Waardlanden te verzoeken om een nota reserves en voorzieningen op te stellen waarbij de gemeenteraden betrokken worden in de besluitvorming. Bijvoorbeeld door de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op een concept nota reserves en voorzieningen.
- De adviescommissie mist inzichten over werkzaamheden die zijn blijven liggen in context met het aantal (niet-ingevulde) fte. De adviescommissie adviseert om hier vragen over te stellen aan het college / bestuur en aan de hand van de beantwoording te bepalen of dit leidt tot opmerkingen in de zienswijze.
- Het bestuur stelt voor om een deel van het positieve rekeningresultaat toe te voegen aan de reserve diftar. Naar het oordeel van de adviescommissie ontbreekt hierbij een duidelijke toelichting op de noodzaak en onderbouwing van deze toevoeging. De adviescommissie adviseert om hier vragen over te stellen aan het college / bestuur en aan de hand van de beantwoording te bepalen of dit leidt tot opmerkingen bij de bestemming van het resultaat.
- Er is in de jaarstukken sprake van een reserve grondwaardering. Het bestuur stelt voor om een deel van het positieve rekeningresultaat aan deze reserve toe te voegen. De adviescommissie constateert dat het doel en de noodzaak van deze reserve op dit moment niet goed te beoordelen zijn. Omdat gemeenten doorgaans geen afzonderlijke reserve voor grondwaardering hanteren en op grond niet wordt afgeschreven, adviseert de adviescommissie om hier vragen over te stellen aan het college / bestuur en aan de hand van de beantwoording te bepalen of dit leidt tot opmerkingen bij de bestemming van het resultaat.

Begroting 2026

Constateringen

Vanuit de adviescommissie zijn er de volgende constateringen bij de Begroting 2026:

- De leesbaarheid van de begroting is groot en er is sprake van een heldere lay-out en opmaak.
- Er is een goede aansluiting bij de inhoud van de Jaarrekening.
- Er ligt een duidelijke focus op de uitdagingen en vraagstukken waarvoor Waardlanden staat.
- Er wordt een beperkte tariefstijging voorgesteld. Vanuit het inwonerperspectief is dit positief. Tegelijkertijd roept dit de vraag op of de stijging niet te beperkt is, gezien de opgaven waarvoor Waardlanden staat – zoals het verbeteren van de interne beheersing en de bedrijfsvoeringsorganisatie – en de middelen die daarvoor nodig zijn.
- In de begroting zijn een aantal zaken bewust niet opgenomen (onder andere de AVI-correctie). De adviescommissie heeft zich, daarmee en gezien het voorgaande punt, de vraag gesteld in hoeverre er een realistische begroting ligt.

Adviezen en suggesties

- Hoewel in de begroting duidelijk aandacht is voor de uitdagingen richting de toekomst, ziet de adviescommissie nog ruimte voor doorontwikkeling. Met name bij het concreet formuleren van doelen en opgaven is verbetering nodig, zodat monitoring en sturing beter mogelijk worden. Ook lijkt extra aandacht nodig voor de haalbaarheid en prioritering van deze doelen in relatie tot de beschikbare fte's. De adviescommissie adviseert om het bestuur / Waardlanden te verzoeken hier in de komende planning- en controlproducten verdere stappen in te zetten.
- In de jaarrekening 2024 is in de vorm van dividend het resultaat van de Waardlanden B.V. opgenomen. Dit was niet als opbrengst in de begroting 2025 opgenomen. De adviescommissie kan niet herleiden of in de begroting 2026 rekening is gehouden met een dividend (of resultaat) van de Waardlanden B.V.. De adviescommissie adviseert om hier vragen over te stellen aan het college / bestuur en aan de hand van de beantwoording te bepalen of dit leidt tot een zienswijze op dit punt. De adviescommissie is van oordeel dat reëel voorziene inkomsten vanuit de

Waardlanden B.V. in de reguliere begroting van Waardlanden moeten worden opgenomen.

Algemeen

Vanuit de adviescommissie zijn er nog de volgende twee algemene opmerkingen:

- Het is van belang dat de stukken van de bestuursvergaderingen (inclusief vergaderschema en na afloop het verslag) vroegtijdig en proactief beschikbaar worden gesteld (al dan niet via de website van Waardlanden) voor de gemeenteraadsleden. De adviescommissie adviseert om hier bij het bestuur / Waardlanden aandacht voor te vragen.
- De huidige directeur zal binnen afzienbare tijd vertrekken. De adviescommissie hecht er aan om op te merken dat vroegtijdige werving van belang is zodat een warme overdracht kan plaatsvinden. Verder benadrukt de adviescommissie het belang van continuïteit waarbij de nu ingezette koers en ontwikkelingen ook onder een nieuwe directeur worden voortgezet. De adviescommissie adviseert om dit richting het bestuur / Waardlanden te benadrukken.

Tot slot

De adviescommissie is ingesteld als pilot waarbij de focus van advisering ligt op de planning & control producten. Indien lopende dit jaar, bijvoorbeeld in geval van een begrotingswijziging, een product voor zienswijze wordt aangeboden dan zal de adviescommissie hierop nog adviseren. Anders zal de adviescommissie medio november bij elkaar komen voor een eerste evaluatie en advies aan de gemeenteraden voor een eventueel vervolg.

Met vriendelijke groet,

Namens de adviescommissie,

Marieke de Wit (voorzitter)